

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

Pondělí 25. listopadu 2019 od 19:00 do 22:30

Evropský parlament

ŠTRASBURK

Slyšení kandidáta Wojciecha Rafała WIEWIÓROWSKÉHO

1. Mohl byste prosím popsat důvody Vaší kandidatury na tuto funkci a proč si myslíte, že jste pro ni vhodným kandidátem?

Když jsem se v roce 2014 představoval ve výboru LIBE jako kandidát na pozici zástupce evropského inspektora ochrany údaj, vysvětlil jsem **hodnoty**, kvůli nimž jsem hluboce přesvědčen o významu ochrany základních práv v EU. Vyrstul jsem v nedemokratické zemi, v době velkých převert. Nikdy nezapomenu na to, jaký dopad měl dohled tehdejšího státního aparátu a státné právo na obyčejné lidi: strach z toho, že vaši soukromou korespondenci a telefonáty mohou kdykoliv sledovat a odposlouchávat orgány moci ve jménu „bezpečnosti“ a „pro dobro společnosti“. Z osobní zkušenosti tedy vím, jak vzácná a křehká je svoboda a důstojnost jednotlivce být.

Stejně hodnoty vyznávám i dnes, o pět let později. Navíc jsem díky pozici ve vedení instituce EU nabyl neocenitelné **zkušenosti**, jak tyto hodnoty uplatňovat v praxi. Pravidla ochrany údaj v EU by měla nejen zajišťovat, aby se s jednotlivci zacházelo spravedlivě a s úctou, ale také prosazovat obecný evropský veřejný zájem, zejména budováním důvěry v integritu vnitřního trhu EU. Je mi velkou ctí pomáhat jednotlivcům, kteří si oprávněně stěžují na postupy orgánů EU při zpracovávání jejich údajů, a prostřednictvím vzdělávání věst vedoucí pracovníky dotčených orgánů k tomu, aby za své jednání přebírali odpovědnost, což je klíčový prvek obecného nařízení o ochraně osobních údajů a nařízení (EU) 2018/1725.

Ve své dosavadní kariéře jsem pracoval i v soukromém sektoru a podílel se na hloubkové analýze dat a hledání korelací mezi soubory údajů. **Dvacet pět let** jsem se zabýval řešením otázek správy informací z vědeckého hlediska a více než deset let jsem se podílel na **praktickém uplatňování těchto zásad** ve veřejné správě.

Začátkem roku 2015 jsem spolu s Giovannim Buttarellim vypracoval během prvních 100 dní našeho mandátu strategii zaměřenou na tyto oblasti, a sice na ochranu údajů v digitálním věku, navázání globálních partnerství a otevření nové kapitoly o ochraně údajů EU. Byla to pro mě ideální příležitost na to, abych nyní náš úsilí posunul na novou úroveň řízení a **vybudoval inteligentní a inovativní veřejnou správu**. Hodlám jít příkladem a využívat synergií, které má evropský inspektor ochrany údajů (EIOÚ) k dispozici díky svému jedinečnému postavení v centru institucionální struktury EU i v okruhu odborníků na ochranu údajů. Toto privilegované

postavení bych rád využil také k řešení společenských a technických výzev, které nás čekají ve třetí desítiléti 21. století. Tímto způsobem se chci zasadit o naplnění evropské myšlenky.

V neposlední řadě bych chtěl říci, že v současnosti je základním prvkem každodenní práce EIOÚ **úsilí o pochopení a objasnění úlohy nových technologií.**

Nejen jako odborník, ale také jako otec dvou malých dcer, které patří do digitální generace – tzv. generace Z –, jsem odhodlán zajistit, aby digitalizace společnosti a hospodářství fungovala v zájmu všech, a zejména budoucích generací. Pod mým vedením se bude EIOÚ vnovat nejen problematice umělé inteligence a internetu v cí, ale bude také schopen pochopit, jakou úlohu bude ve vývoji kvantové výpočetní techniky, transhumanismu, propojení člověka s počítačem a všudypřítomného ukládání dat hrát soukromí.

2. Mohl byste prosím popsat svou vizi budoucnosti tohoto úřadu, který byste coby evropský inspektor ochrany údaj vedl, v etně oekávaných obtížných úkolů a Vašich priorit v rámci tohoto nezávislého úřadu?

Během studií jsem prožil v Evropském sdružení studentů práva jako editel pro oblast informačních technologií. To mě inspirovalo k vizi, která je vyjádřena v krédu sdružení: „**Spravedlivý svět, ve kterém je respektována lidská důstojnost a kulturní rozmanitost**“. Nejde tu jen o vyjádření idealistického náhledu, tato vize byla hnací silou všech mých činů, od prvních zkušeností v soukromém sektoru i na akademické půdě až po moji službu ve veřejné správě na národní i evropské úrovni. Tato vize je také zdrojem mé víry v evropský projekt. Pevně věřím, že EIOÚ by měl přispívat k budování spravedlivého světa. Naším hlavním hlediskem by měly být zásady právního státu a lidská důstojnost a měli bychom vždy pamatovat na to, že nechráníme údaje, ale člověka, který za tyto údaje stojí. Kromě toho bychom měli přikládat důležitost hledání globálních řešení v oblasti ochrany soukromí respektovat kulturní rozmanitost Evropanů a zohledňovat jak kulturní, tak právní rozdíly.

Evropská administrativa by měla být **inteligentní a inovativní**. Měla by být schopna přizpůsobit nové technologie a obchodní modely a používat je i na to, aby byla ochrana údajů inteligentnější a modernější. Stejně tak si přeji, aby bylo inteligentnější i fungování samotného úřadu EIOÚ, aby se: plně využívalo nejmodernějších technologií, naslouchalo názorům různých zúčastněných stran z přímého zřetel, občanské společnosti a akademické obce na nejlepší a nejhorší postupy při využívání osobních údajů, vytvářely se progresivní a dynamické kultury řízení a byly vysoce oceňovány a rozvíjeny rozmanité dovednosti a schopnosti lidí, kteří pro úřad pracují. Na základě nařízení 2018/1725 byly EIOÚ svěřeny rozsáhlé pravomoci, které musí uplatňovat, ale také úkol zapojit orgány a instituce EU do postupného zpracování údajů a v této oblasti je vzdělávat. Tyto kompetence využijí v plném rozsahu a nezávisle, přičemž se jasně zaměřím na to, abych zajistil co nejlepší ochranu jednotlivců, neboť to je důvod, kvůli němuž funkce EIOÚ vznikla.

Evropské právo – a to nejen klasické akty o ochraně údajů, ale i celé *acquis communautaire* – by mělo sloužit jako **referenční rámec** pro všechny nové právní předpisy na světě. V současnosti má EU na regulaci digitálního hospodářství značný vliv, tuto pozici však nemůžeme považovat za samozřejmost. Pokud dovolíme, aby naše normy oslabily, ostatní země světa se budou stále více inspirovat jinými modely, jako je například model Číny nebo modely, které se pravděpodobně objeví v Indii nebo Spojených státech v příštích pěti letech.

V praxi bude EIOÚ stavět na výsledcích, jichž dosáhli mí předchůdci. V tomto smyslu navrhuji určitou **kontinuitu, nesmíme však usnout na vavřínech**. Je to slovy Lewise Carrola: „Nechceme-li se propadnout, musíme běžet tak rychle, jak umíme. Chceme-li se posunout dopředu, musíme běžet dvakrát tak rychle.“

Jsem si vědom zvláštní úlohy, kterou zastává EIOÚ v Evropském sboru pro ochranu osobních údajů (EDPB), jako jeho člen i poskytovatel služeb jeho sekretariátu, což zahrnuje i zajištění toho, aby obecné nařízení o ochraně osobních údajů v příštích pěti letech přineslo skutečné změny. Mám v úmyslu podpořit předsedu EDPB nejen prvotními úředními úkony a vybavením, ale v rámci své působnosti udělám vše, co bude v mých silách, abych pomohl EDPB uspět v předstředném a rozhodném provádění obecného nařízení o ochraně osobních údajů v celé EU.

Na politické úrovni budu tomuto Parlamentu, Radě a Komisi poskytovat informované a objektivní poradenství o tom, jak se s hlavními výzvami nadcházejících let, mezi něž patří mimo jiné vývoj a zavádění systémů umělé inteligence, biometrie a rozpoznávání obličeje, technologie blockchainu a kvantové výpočetní techniky a techniky šifrování, jelikož ve všech těchto případech by pravidla ochrany údajů mohla a měla být důležitým vodítkem.

3. Jak hodláte naplnit úlohu, která je z právního hlediska přisuzována evropskému inspektorovi ochrany údajů, pokud jde o dohled nad agenturami zabývajícími se oblastí spravedlnosti a vnitřních vztahů, a jaký je Váš názor na výměnu osobních údajů s těmito agenturami a mezi nimi, zejména pokud jde o dohled nad předáváním osobních údajů do třetích zemí?

Jednou z hlavních výzev reformy ochrany údajů v Evropské unii v posledních letech je restrukturalizace nesčetného množství systémů dohledu v bývalém třetím pilíři EU. Zákodáři EU se podařilo **sblížit** ustanovení o předávání údajů pro účely vymáhání práva agenturami působícími v oblasti spravedlnosti a vnitřních vztahů (SVV) (a to kapitolou V směrnice o prosazování práva, kapitolou IX nařízení 2018/1725, článkem 25 nařízení o Europolu a články 56 až 59 nařízení o Eurojustu).

Vždy jsem se zasazoval o větší **jednotnost** těchto ustanovení. Ale také jsem žádal o určitou pružnost v případech, kdy je třeba zachovat důlibu moci na vnitrostátní úrovni (zejména nezávislost soudnictví), nebo když použití různých nástrojů pro přenos má plnit zvláštní potřeby agentury související s prováděním jejího mandátu. Jsem si také vědom, že lhůta pro přezkoumání příslušných právních předpisů byla v článku 98 nařízení 2018/1725 stanovena na 30. dubna 2022. **Domnívám se, že naším cílem by mělo být sjednocení těchto rozmanitých přístupů, je-li to možné, a respektování zvláštních okolností každého případu.**

EIOÚ má k dispozici několik nástrojů, pokud jde o dohled nad agenturami v oblasti SVV a poskytování poradenství zákonodárci v souvislosti se zpracováním údajů, které provádí. Za poslední čtyři roky jsem byl v úřadu EIOÚ odpovědný za dohled a vymáhání práva, takže jsem mohl všechny tyto nástroje vyzkoušet; jedná se o **poradenství, doporučení a jejich předstředné prosazování**, nevyjímaje **případný zákaz operací, které postrádají náležitý právní základ**. Podobná pravidla budou hrát zásadní roli i v dohledu nad institucemi EU, jako je Eurojust nebo Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO). V praxi se činnosti EIOÚ týkající se Europolu příliš neliší od ostatních agentur v oblasti SVV. Chtěl bych proto sloužit jako subjekt dohledu nad agenturami v oblasti SVV a zabývat se požadavky na interoperabilitu systémů a přenosy osobních údajů těmito agenturami do třetích zemí. Navrhuji zaměřit se zejména na:

a) **legislativní konzultace** podle článku 42 nařízení 2018/1725:

- 1) institucionální záruka pro zajištění souladu s článkem 16 SFEU a články 7 a 8 Listiny, včetně mezinárodních dohod o předávání údajů pro účely vymáhání práva (viz stanovisko EIOÚ 2/2018 o předávání údajů Europolu zemím Blízkého východu a severní Afriky);
- 2) nástroj na podporu jednotnosti ustanovení o ochraně údajů v různých právních aktech EU, včetně ustanovení o předávání osobních údajů do třetích zemí,

b) **dohled a vymáhání**, pokud jde o provádění pravidel ochrany údajů orgány, institucemi a agenturami EU v praxi;

c) **zapojení EIOÚ do inncostí EDPB** povoleného zajištěním jednotného uplatování pravidel EU o ochraně údajů, a to nejen v souladu s obecným nařízením o ochraně osobních údajů, ale i se směrnicí o prosazování práva.

Poslední bod je obzvláště důležitý, protože agentury v oblasti SVV dostávají v tísni svých operačních osobních údajů od příslušných vnitrostátních orgánů, na něž se vztahuje směrnice o prosazování práva. Inncost EDPB v této oblasti byla dosud omezená. Pod mým vedením se bude EIOÚ nadále zasazovat o to, aby byly donucovacím orgánům poskytovány další pokyny týkající se směrnice o prosazování práva.